

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

Příčiny pádu Liberální strany v Kanadě ve federálních volbách v roce 2011

Kristýna Hýblová

Plzeň 2015

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
Katedra politologie a mezinárodních vztahů
Studijní program Mezinárodní teritoriální studia
Studijní obor Mezinárodní vztahy - britská a americká studia

Bakalářská práce

Příčiny pádu Liberální strany v Kanadě ve federálních volbách v roce 2011

Kristýna Hýblová

Vedoucí práce:

PhDr. Pavel Hlaváček, Ph.D.

Katedra politologie a mezinárodních vztahů

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2015

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, červenec 2015

.....

Na tomto místě bych chtěla poděkovat vedoucímu práce, PhDr. Pavlu Hlaváčkovi, Ph.D., za cenné rady, čas a trpělivost, které mi věnoval při jejím zpracování.

Obsah

1. Úvod	8
2. Kanadský volební a stranický systém	10
2.1 Kanadský volební systém	10
2.2 Kanadský stranický systém	10
3. Liberální strana do roku 2011	11
3.1 Ideologie Liberální strany	11
3.2 Liberální strana od roku 1968 do roku 2004	12
3.3 Sponzorský skandál	14
3.4 Federální volby v letech 2004,2006,2008	16
3.4.1 Federální volby 2004	16
3.4.2 Federální volby 2006	17
3.4.3 Federální volby 2008	20
4. Kanadské volby 2011	21
4.1 Důvody konání předčasných voleb	21
4.2 Program Liberální strany ve volbách v roce 2011	21
4.3 Volební program Konzervativní strany	24
4.4 The New Democratic Party	27
4.5 The Green Party of Canada	32
4.6 Volební program Bloc Quebecois	34
5. Výsledky federálních voleb v roce 2011	35
5.1 Výsledky federálních voleb	35
5.2 Volební účast	37
6. Příčiny úpadku Liberální strany	38
6.1 Volební program a předvolební kampaň	38
6.2 Lídr strany	39
6.3 Ztráta volebních obvodů	41
6.4 Financování politických stran	42
6.5 Ztráta voličů	43
6.6 Předvolební televizní debaty	43

7. Závěr	45
8. Seznam zdrojů a literatury	47
8.1 Odborná literatura	47
8.2 Odborné články	49
8.3 Internetové zdroje a volební programy stran	51
9. Resumé	54

1. Úvod

V roce 2011 proběhly v Kanadě federální volby, jejichž výsledky ovlivnily podobu kanadského parlamentu. Měly vliv na všechny politické strany, které se voleb zúčastnily.

Tato práce se zabývá Liberální stranou, která je jednou z nejstarších a zároveň nejúspěšnějších politických stran v Kanadě. Tyto volby byly od všech ostatních odlišné tím, že ukončily alternaci u moci mezi Liberální a Konzervativní stranou. Liberální strana zažila ve volbách nejhorší volební výsledek ve své historii. Nejenže nezvítězila ve volbách, v což před volbami doufala, ale počet mandátů, které obdržela nestačil ani k tomu, aby se stala oficiální opozicí. Cílem bakalářské práce je určit příčiny neúspěchu Liberální strany ve federálních volbách v Kanadě v roce 2011.

Bakalářská práce je rozdělena do 2 částí. První část se věnuje Liberální straně do roku 2011. Jednotlivé části jsou rozděleny do kapitol. První kapitola se věnuje představení kanadského volebního a stranického systému. Druhá kapitola je věnována Liberální straně a nejvýznamnějším událostem, od 70. let 20. století, které ovlivnily její vývoj do roku 2011. V této kapitole je rovněž rozebrán Sponzorský skandál, který měl vliv nejen na další fungování Liberální strany, ale také na kanadskou veřejnost. Poslední kapitola první části se zabývá federálními volbami v Kanadě z let 2004, 2006 a 2008 a jsou zde představeny volební programy Liberální strany z daného období, na kterých můžeme ukázat proměnu volebního programu Liberální strany, která měla vliv na její postupný úpadek.

Na tuto kapitolu navazuje 2 část, která je věnována volbám v roce 2011. Nejprve jsou zmíněny důvody konání předčasných voleb. Představeny jsou volební programy nejvýznamnějších politických stran. Další kapitola je věnována výsledkům voleb, zmíněny jsou výsledky jednotlivých politických stran. V této kapitole je také shrnuta účast ve volbách.

V poslední části jsou představeny příčiny neúspěchu Liberální strany ve volbách. V práci jsou zkoumány vnitrostranické příčiny neúspěchu strany.

Jsou analyzovány předvolební kampaň, role předsedy strany a další důvody, které vedly ke ztrátě důležitých volebních obvodů. Je zde také zmíněna předvolební debata a ztráta některých skupin obyvatel, které se promítly do neúspěchu strany ve volbách.

V závěru práce jsou shrnuty její výsledky a určeny příčiny, které znamenaly neúspěch Liberální strany.

V práci byla použita zejména zahraniční literatura, protože v českém prostředí není problematika kanadských voleb věnována taková pozornost. Z odborných publikací to byly zejména *Canadian Federal Election of 2011*, která se zabývá přímo problematikou federálních voleb v roce 2011. Z odborných publikací bych dále ráda zmínila *The Big Red Machine: How the Liberal Party Dominates Canadian Politics*. Tato kniha se výlučně zabývá Liberální stranou, analyzuje vlády několika liberálních premiérů a zaměřuje se na fakta, která vedly k tomu, že strana dominovala kanadské politické scéně po tak dlouhou dobu. Jako další můžeme uvést *Dominance & Decline: Making Sense of Recent Canadian Elections* od E. Gidengil. Dalším důležitým zdrojem informací byly odborné články několika autorů, kteří se zabývají problematikou kanadské politiky.

2. Kanadský volební a stranický systém

2.1 Volební systém v Kanadě

Kanada je federací s westminsterským modelem demokracie. Do dolní komory kanadského parlamentu se volí většinovým volebním systémem prosté většiny, který podporuje bipartismus. Volí se v jednomandátových volebních obvodech a kanadská federace je rozdělena do 308 volebních obvodů, což znamená, že se obsazuje 308 křesel v parlamentu. Federální uspořádání státu napomáhá tomu, že se do parlamentu dostávají i regionální strany. Poslanci jsou v Kanadě voleni na maximální dobu 5 let, velmi často ale nedojde k dodržení funkčního období a dochází ke konání předčasných voleb, protože vláda nemá podporu parlamentu (Weger 2007: 24 - 25).

2.2 Stranický systém Kanady

Začátkem 90 .let dochází k proměně kanadského stranického systému. Ve stranickém systému se objevuje více politických stran, ty ale nejsou tak silné, aby byly schopny narušit alternaci u moci mezi Liberální a konzervativní stranou. Od roku 1993 se ve stranickém systému objevuje 5 politických stran. Tento rok je spjat s kolapsem Progresivní konzervativní strany a vzniku regionálních stran v západní Kanadě a Quebecu. V roce 1990 dochází ke vzniku Quebeckého bloku, který vzniká jako reakce na selhání federální vlády v souvislosti s požadavky Quebecu, na základě dohod z Meech Lake a Charlottetown (Makarenko, 2010).

Quebecký blok se zasloužil o proměnu stranického systému od roku 1993. Ve volbách získával kolem 50 mandátů, což znemožňovalo stranám získat většinu v parlamentu (Scharfen, 2011: 4).

3. Liberální strana do roku 2011

3.1 Ideologie Liberální strany

Liberální strana je jednou z nejstarších politických stran v Kanadě a vznikla sloučením *Reformers* z Horní Kanady a *Rouge* z oblasti Quebecu. Tato strana podporovala obě skupiny obyvatel, jak anglicky mluvící obyvatele, tak frankofonní a svoji politiku založila na ideji volného obchodu a prosazování práv pro jednotlivé provincie (Myers – Malcommson, 2012: 182).

Liberální strana bývá často nazývána *natural governing party*. Ve 20. století dominovala kanadské politické scéně. Touto statistikou ji nemůže konkurovat žádná jiná politická strana v Kanadě (Jeffrey, 2010: 3).

Strana měla hlavní voličskou základnu v západní části Kanady. Nejvíce hlasů získávala v provincii Ontario. Zejména ve městech Toronto a Ottawa se těšila silné oblibě u voličů. Dalším centrem, kde získávala Liberální strana hlasy byla provincie Quebec (Sayers, 1999: 216).

Jedním ze specifíků Liberální strany bylo tradiční střídání anglicky a francouzsky mluvících osob na postu předsedy strany (Rovná – Jindra, 2012: 278).

Liberální strana je středo–levicová strana, která ve svém programu klade důraz na sociální politiku, soustředí se na rodinné hodnoty a podporu ekonomiky. Ve svém programu apeluje na životní prostředí a investice do nových technologií. Je mnohem více otevřená kontroverzním tématům jako jsou registrované partnerství, držení měkkých drog či stále diskutovaná otázka týkající se potratů (Weger, 2007: 25–26).

3.2 Liberální strana od roku 1968 do roku 2011

Liberální strana patřila k jedné z neúspěšnějších politických stran v Kanadě. V 60. letech porazila silnou Progresivní konzervativní stranu a stala se úspěšnou po další čtyři desetiletí (Clarkson – Gibson, 2006: 6-7).

Úspěchem politických stran se zabýval George Perlin, který se zaměřil na Progresivní konzervativní stranu. Zkoumal různé determinanty jako pozice lídra strany, členskou základnu, vnitřní fungování strany a přišel se zjištěním, že tyto faktory ovlivňovaly úspěch či selhání strany ve federálních volbách (Perlin, 1980: 190-201)

Liberální strana v minulosti těžila ze silného stranického vedení, kdy v jejím čele byly osobnosti, které měly zkušenosti z vysokých vládních úřadů. Další silnou stránkou byl výběr kandidátů. Strana díky svému úspěchu do svých řad přitahovala vlivné osobnosti, které se chtěly podílet na moci (Clarkson – Gibson 2006: 6-7).

Největší úspěch strana zažívala od 70. let, kdy se do jejího čela dostal Pierre Trudeau. Do federálních voleb v roce 1968 vstupovala Liberální strana s předsedou Pierrem Trudeau, který v předvolební kampani zaujal především mladé voliče. Konzervativní strana vedená Stenfioldem neměla ve volbách téměř žádnou šanci. Liberálové získali 155 mandátů a to jim zajistilo vítězství ve volbách a většinovou vládu. Předseda strany Pierre Trudeau získal nejvíce hlasů v provincii Quebec, ale dokázal oslovit i anglicky mluvící voliče z jiných provincií. Trudeau provedl reformu administrativy a vládních výborů (Rovná – Jindra, 2012: 278).

Jeho reformy měly vliv na postavení Trudeau mezi ministry. Neshody se ale projevíly v následujících volbách, kdy klesla popularita Pierra Trudeau a liberálové ve volbách získali pouhých 109 mandátů, druhá skončila Progresivní konzervativní strana, která obdržela 107 mandátů a očekávalo se, že Pierre Trudeau rezignuje. To se však nestalo. Výraznou oporou byla pro Liberální stranu New Democratic Party, která měla s Liberální stranou společnou řadu témat svého programu (Rovná- Jindra, 2012: 278-280).

Pokud tedy Liberální strana potřebovala podporu proti Konzervativní straně, mohla vždy spoléhat na pomoc ze strany New Democratic Party. Úspěch Pierra Trudeau byl patrný i v dalších federálních volbách, ve kterých jeho strana získala 141 mandátů a lídr strany se rozhodl pro další reformy, které navzdory jeho očekávání skončily fiaskem (Rovná -Jindra, 2012: 278-280).

Volby v roce 1984 byly pro Liberální stranu jedny z nejhorších v historii, ztratila především podporu voličů v Quebecu a ve volbách do House of Commons získala pouhých 40 mandátů. Do těchto voleb vstupovala Liberální strana s novým předsedou Johnem Turnerem, který se stal jejím lídrem po odstoupení Pierra Trudeau. A změna lídra stála za neúspěchem strany. Toto období neúspěchu netrvalo dlouho, po 9 letech se strana vrátila zpět k moci a svoji pozici si dokázala udržet dalších 13 let (Boucek 2012: 101).

Pro období vlády Progresivních konzervativců v letech 1984-1988 bylo typické především vyjednávání o vytvoření Zóny volného obchodu mezi Kanadou a USA. Proti tomu se postavila Liberální strana. Předvolební kampaň vedená Johnem Turnerem proti zóně volného obchodu je dodnes brána jako jedna z nejlepších předvolebních kampaní v historii kanadských voleb. Jeho výkon, v předvolební kampani, však na vítězství nestačil a ve volbách v roce 1988 opět zvítězila Progresivní konzervativní strana vedená Brianem Mulroneym. Liberální strana skončila ve volbách druhá s počtem 83 mandátů, což bylo o 45 více než v předchozích volbách (Donovan-Vodrey ,2012).

Pro období předsednictví Pierra Trudeau byla charakteristická oddanost členů strany a také moc, což byla výhoda Liberálů oproti Progresivní konzervativní straně. Po skončení tohoto období čelila strana vnitrostranickým problémům. V roce 1990 dochází ke změně ve vedení strany, John Turner byl vystřídán Jeanem Chretiémem, který v následujících volbách v roce 1993 zvítězil a sestavil většinovou vládu. Na tento úspěch navázala Liberální strana ještě v následujících dvou volebních obdobích a fakticky byla u moci až do roku 2006 (Boucek, 2012: 101-103).

3.3 Sponzorský skandál

Tato aféra označovaná jako Sponzorský skandál začala již v devadesátých letech. V roce 1995 po vyhlášení druhého quebeckého referenda se vláda v čele s premiérem Jeanem Chrétienem rozhodla finančně podpořit Quebec (Chytilík 2004).

V roce 2003 se, po Jeanu Chrétienovi, stal předsedou Liberální strany bývalý ministr financí Paul Martin, který hned první den po nástupu do úřadu nechal zrušit Sponzorský program (Makarenko 2006)

K odhalení sponzorského skandálu došlo v roce 2004, kdy kanadská generální auditorka zveřejnila výroční zprávu. Její zpráva obsahovala detailní popis, jak sponzorský skandál probíhal. Odhalení skandálu vyvolalo šok nejen v Kanadě, ale i ve světě. (Chytilík 2004)

A jak sponzorský skandál probíhal? Fraserová uvedla, že k většině aktivit nebylo možné dohledat dokumentaci a pokud dokumenty byly, tak byly evidovány na zcela fiktivní činnosti. Na tyto zvláštní výdaje v rámci Sponzorského programu bylo použito až 250 milionů \$. Reklamní agentury získaly ve formě poplatků a provizí téměř 100 milionů \$ (Fraser, 2004:1).

Část financí byla zpětně převedena na účet Liberální strany a to ve formě sponzorských darů. Většina zaměstnanců reklamních agentur poskytovala Liberální straně na nátlak svých zaměstnavatelů sponzorské dary, které jim pak byly následně vráceny ve formě prémie, které agentury získaly ve formě financí z vládních zakázek. (Gažovič-Lasák 2005).

Okamžitě po zveřejnění zprávy Fraserové nechal Paul Martin pozastavit činnost Michela Vennatovi, který byl prezidentem Business Development Bank of Canada, Marcu Lefraincoisovi, který byl prezidentem Via Rail a prezidentovi Canada Post Andrému Oulletovi (CBC News 2006).

Vyšetřováním sponzorského skandálu byl pověřen John Gomery, kterým byla sestavena komise, jež ve své závěrečné zprávě popsala praktiky, které byly použity při zadávání zakázek (Buchta 2006).

Gomeryho komise vydala zprávu, ve které uvedla závěry ze svého vyšetřování. Při vyšetřování odhalila zapojení politiků do sponzorského programu. Zadávání zakázek probíhalo zcela netransparentně a bez výběrových řízení, a to z důvodů, že manažeři reklamních agentur byly napojeni na vysoké státní úředníky, díky čemuž byly uzavírány smlouvy a obcházena výběrová řízení. Vládní zakázky byly zadávány téměř výhradně pěti spřáteleným firmám, které byly napojeny na státní správu. Vysocí státní úředníci a ministři, zapojení do tohoto sponzorského skandálu, odmítli přijmout svoji odpovědnost za špatné hospodaření v rámci sponzorského programu (Gomery, 2005: 5-7).

Podle opozice došlo v této době k prorůstání státní správy a liberálů. V době, kdy byl premiérem Pierre Trudeau se na ministerstva dostala řada lidí, která byla v blízkém kontaktu s členy Liberální strany. Existovaly dva důvody, proč Trudeau dosadil na ministerstva lidi napojené na Liberální stranu. Prvním bylo částečné oslabení moci stálých tajemníků a druhým možnost snažšího prosazení některých reforem Liberální strany, které by s největší pravděpodobností neprošly (Chytilek 2004).

Tato aféra měla dopad hlavně na Liberální stranu. Obyvatelé Kanady se po odhalení aféry začali více zamýšlet nad kanadským politickým systémem. Mnoho voličů, kteří dříve volili Liberální stranu se rozhodlo k volbám nepřijít nebo volili některou z konkurenčních stran, především Konzervativní stranu, která vznikla v roce 2003, sloučením dvou subjektů: Kanadské Aliance a Pokrokové konzervativní strany (Chytilek 2004).

Skandál měl dopad na úspěch Liberální strany ve federálních volbách, které proběhly v Kanadě 28.června 2004. I po volbách pokračovalo vyšetřování sponzorského skandálu. Mezi obviněnými byly představitelé reklamních agentur a dokonce vyšetřování došlo tak daleko, že mezi vypovídající se dostali Jean Chrétien a Paul Martin (CBC News 2006).

V roce 2006 vydala Gomeryho komise druhou zprávu, ve které bylo doporučeno provedení reformy, které by zaručily, že se již podobný skandál nebude opakovat (Makarenko 2006).

Vítězem se stala Konzervativní strana v čele se Stephenem Harperem. Konzervativní vláda nechala okamžitě vydat zákon o odpovědnosti vlády, který byl schválen v dubnu 2006 (CBC News 2006).

3.4 Kanadské federální volby v roce 2004, 2006 a 2008

3.4.1 Federální volby v roce 2004

V roce 2004 strana naposledy zvítězila Liberální strana ve federálních volbách. Ve svém volebním programu se pod vedením předsedy strany Paula Martina zaměřila na témata, která jsou z její strany dlouhodobě prosazována. Martin se chtěl odlišit od svého předchůdce Jeana Chrétiena a zaměřil se například na vládní odpovědnost, prioritním bodem pro něj byla reforma zdravotní péče. V oblasti zdravotnictví se soustředili na pětiletý program Medical Care, který měl zkrátit dobu čekání při transplantaci kloubních náhrad či zlepšení zdravotní péče na onkologických odděleních a inovaci v léčbě pěti nejčastějších rakovinných onemocnění. Dále měla být lidem poskytnuta lepší zdravotní péče či podpora vzdělání budoucích pracovníků ve zdravotnictví (Liberal Party of Canada, 2004).

Federální volby v roce 2004 byly ovlivněné vznikem Konzervativní strany, která vznikla sloučením Progresivní konzervativní strany a Kanadské Aliance (Gidengil, 2012: XV).

Velmi diskutovaným tématem byly sňatky osob stejného pohlaví. Liberální vláda chtěla prořešit návrh zákona o legalizaci sňatku osob stejného pohlaví. Zda tento návrh neodporuje ústavě. Zároveň chtěli umožnit volné hlasování o tomto tématu v House of Commons. Tématem, které bylo hojně podporované, byla otázka obrany a boj proti terorismu. Chtěli investovat do nákupu nového vojenského vybavení a posílení bezpečnosti v oblasti Severní Ameriky (Liberal Party of Canada, 2004)

Dále můžeme jmenovat právní ochranu dětí a boj proti zneužívání dětí a to zejména na internetu, změny registrování a držení střelných zbraní. Jedním z dalších témat, na která kladl předseda strany velký důraz, byla odpovědnost vlády a reformy v politice. Mělo dojít k reformě Senátu či zapojení národních parlamentů do jmenování soudců Nejvyššího soudu. Daně a zahraniční politika, to byla další témata, na které se upíral zrak voličů jednotlivých politických stran (Liberal Party of Canada, 2004).

Zaměřili se na změnu daňového systému a revizi zahraniční politiky. Vyjádřili podporu mezinárodním organizacím jako OSN či zlepšení vztahů s USA. Z jejich strany byla podporována imigrace kvalifikovaných pracovníků či podpora humanitární pomoci, do které chtěli investovat téměř 250 milionů dolarů. Soustředili se také na životní prostředí, obchod či vzdělání v jehož rámci, chtěli garantovat studentům změnu studentských půjček či příspěvky studentům po maturitě ve výši 3000\$ ročně. Tato dotace měla být vyplacena pouze první rok po složení maturitní zkoušky (Liberal Party of Canada, 2004).

Ve federálních volbách v roce 2004 naposledy vyhrála Liberální strana, která získala 135 mandátů, které nestačili k sestavení většinové vlády. Druhá se ve volbách umístila Konzervativní strana vedená Stephenem Harperem, která obdržela 29,6 % hlasů, které po přepočítání na mandáty znamenaly 99 křesel. Na třetí místě skončil Quebecký blok s 54 mandáty (Elections Canada 2004).

3.4.2 Federální volby v roce 2006

Další federální volby proběhly v Kanadě v roce 2006, necelé 2 roky poté, co Liberální strana sestavila menšinovou vládu. Menšinové vlády netrvají v Kanadě příliš dlouho a velmi často tak dochází k vypsání nových voleb, protože nemají podporu v parlamentu. Důvodem pro vypsání předčasných voleb bylo vyslovení nedůvěry Liberální vládě premiéra Martina v listopadu 2005. Strana byla oslabená již od května 2005, kdy neuspěla při schvalování zákona o rozpočtu. Předčasné volby byly vypsány na 23. ledna 2006, což znamenalo dlouhou předvolební kampaň (Clarke, 2006:815)

Předvolební kampaně byly ovlivněny řadou okolností. Voliče především zasáhl Sponzorský skandál. V listopadu 2005 byla vydána Gomeryho zpráva, která nepřinesla důkazy, jež by potvrdily zapojení premiéra Paula Martina do sponzorského skandálu¹, přesto měla vliv na rozhodování voličů. Mezi nejdůležitější témata v předvolebních průzkumech patřila nedůvěra ve vládu, která od respondentů obdržela 22,9 %, zdravotnictví s 21,0 % a daně, které považovalo za důležité 10,2 % voličů (Clarke, 2006: 815-817)

Cílem Paula Martina bylo zlepšení vztahů a navázání spolupráce mezi Kanadou a USA. K prohloubení vztahů, mezi oběma státy, mělo dojít v rámci parlamentního výboru, který měl za úkol řešit kanadsko-americké otázky (Clarkson, 2005: 242).

Do voleb v roce 2006 vstupovala Liberální strana s programem nazvaným Securing Canada's Success. Nejdůležitějším témat volebního programu Liberální strany byla zdravotní péče. Prioritním bodem programu bylo snížení čekací doby na náročnější operace jako jsou operace srdce, zraku či výměna kloubních náhrad. Podpora byla také věnována prevenci a výzkumu kardiovaskulárních onemocnění, rakovině a diabetes. V souvislosti s pandemií ptačí chřipky se Liberální strana zaměřila na výzkum infekčních chorob a ochraně obyvatel před epidemiemi (Liberal Party of Canada 2006: 10-16).

Dalším důležitým bodem volebního programu byla ekonomika. Liberální strana se zaměřila především na modernizaci průmyslu, který by přispěl k ekonomickému růstu země a k tvorbě pracovních míst. Finanční prostředky vyhradila pro výzkum na univerzitách a to zejména v oboru strojírenství, přírodních věd, ale také do zdravotnictví (Liberal Party of Canada, 2006: 32-33).

Strana se zaměřila na snižování chudoby a bezdomovectví v Kanadě a také zejména na dostupnost bydlení pro obyvatele s nižšími příjmy, ale také pro občany, kteří jsou zdravotně postižení (Liberal Party of Canada, 2006: 36).

¹ Sponzorský skandál bývá také označován jako Adscam (Clarke, 2006: 815)

Ve svém volebním programu nezapomněla ani na imigranty a původní obyvatele, pro které si připravila program, který by jim pomohl se snadněji začlenit do společnosti a umožnil jim najít práci. Také se zaměřila na vzdělání pro jejich děti. (Liberal Party of Canada 2006: 20-22).

Liberální strana podporovala vzdělání pro děti předškolního věku, ale také pro kanadské studenty, kterým se rozhodla zvýšit dostupnost sekundárního a terciálního vzdělání a to i pro studenty, kteří pochází z rodin s nízkými příjmy či pro děti původních obyvatel (Liberal party of Canada 2006: 27-31).

V souvislosti s ekonomikou bylo nutné zmínit zvýšení příspěvku pro malé a střední podniky z původní sazby 500 tis. \$ na 750 tis. \$ ročně. Chtěli také zvýšit rodičovské dávky pro ženy, které podnikají (Liberal Party of Canada, 2006: 44 - 45).

Strana se rovněž věnovala podpoře lesnického průmyslu, který je v Kanadě velmi rozvinutý. Další téma se týkalo Arktidy a zejména snahám, jak efektivně zabránit změnám klimatu, které jsou na Arktidě nejvíce patrné. V souvislosti s přírodním bohatstvím Kanady se věnovali obnovitelným zdrojům energie a těžebnímu průmyslu. Chtěli investovat finance do větrné energie a biomasy (Liberal Party of Canada, 2006: 40-42).

Strana se zaměřila také na podporu kanadského zemědělství a rybolovu. Do zemědělství se rozhodla financovat 3,3 miliardy \$ na modernizaci a podporu zemědělství. Rybolov je dalším z tradičních průmyslových odvětví v Kanadě a investice v této oblasti měly být využity na ochranu vod a ryb (Liberal party of Canada, 2006: 37-39).

Výsledky voleb znamenaly vítězství pro Konzervativní stranu vedenou Stephenem Harperem, která získala 124 křesel a sestavil menšinovou vládu. Liberální strana skončila druhá. Z původních 135 mandátů, které měla v roce 2004 získala jen 103 křesel. Na třetím místě se umístila New Democratic Party vedená Jackem Laytonem, která získala 17,5 % hlasů a po přepočítání na mandáty to znamenalo zisk 29 křesel (Clarke 2006: 816-817).

3.4.3. Federální volby v roce 2008

Do federálních voleb v roce 2008 si Liberální strana a její předseda Stephane Dion připravili volební program s názvem The Green Shift (Fitzpatrick 2008). Volební program The Green Shift byl odlišný oproti ostatním volebním programům, které kdy strana do voleb připravila. Liberální strana se zaměřila na témata související s ekologií, která nebyla v té době aktuální (Brooks, 2011: 58).

Prvním bodem volebního programu byla ochrana životního prostředí, ve kterém se strana zaměřila na snížení emisí skleníkových plynů, globální oteplování a také na fosilní paliva (Liberal Party of Canada, 2008: 14-16) .

Dalším bodem volebního programu byla reforma daňového systému. Liberálové apelovali na snížení daně z příjmu, která by ušetřila peníze nejen kanadským rodinám, ale také firmám a došlo by k růstu ekonomiky. S ekonomikou souviselo snižování chudoby. V Kanadě žije zhruba 3,4 milionu lidí pod hranicí chudoby, z celkové počtu obyvatel je postihnuto chudobou asi 800 tisíc dětí, které nemají co jíst, žijí v nevyhovujících podmínkách, nemají lékařskou péči a vzdělání (Liberal Party of Canada, 2008: 18)

V souvislosti se snižováním chudoby se Liberální strana rozhodla zvýšit příspěvky seniorům o 600\$ ročně po dobu čtyř let a příspěvky na děti, pro rodiny s nízkými příjmy, ve výši 1 225 \$ ročně. Tento příspěvek měl být vyplácen každý měsíc. Pro rodiny s nižšími příjmy požadovali roční příspěvek ve výši 26 000 \$ (Liberal Party of Canada, 2008: 34).

Snížení daní pro malé a střední podniky byl další bod jejich volebního programu. Toto snížení daní mělo podpořit malé podnikatele, aby začali více využívat moderní technologie a vytvářeli nová pracovní místa (Liberal Party of Canada, 2008: 36)

Hlavním tématem voleb v roce 2008 byla ekonomika, která byla ovlivněna především globální ekonomickou krizí. Konzervativní strana se pokusila ve svém programu zaměřit především na snížení daní, které by tak pozvedly kanadskou ekonomiku. 20

Dalším diskutovaným tématem byl Quebec a New Foundland, kde Konzervativní strana potřebovala získat hlasy, aby sestavila většinovou vládu. Konzervativní strana v Quebecu neuspěla kvůli dvěma klíčovými tématům. Jedním byla nedostatečná podpora kultury a umění, druhé se týkalo mladých pachatelů a jejich nápravě (Makarenko 2008)

Liberální strana se v těchto volbách musela potýkat s nižšími finančními příspěvky, ale také se slabým stranickým vedením, se kterým souvisela špatná organizační struktura uvnitř strany (Jeffrey 2008: 93-94).

Neúspěch pro Liberální stranu ve volbách v roce 2008 znamenal také volební program, který se vůbec nesoustředil na aktuální situaci v Kanadě, která byla ovlivněna globální ekonomickou krizí (Clarke 2008: 286).

Vítězem kanadských voleb v roce 2008 se stala Konzervativní strana, které získala 143 z celkového počtu 308 křesel a sestavila opět menšinovou vládu. Na druhém místě skončila Liberální strana, která opět ztratila voliče a získala jen 76 mandátů. Na třetím místě skončil s 50 mandáty Quebecký Blok. Velkým překvapením voleb byla New Democratic Party, která získala 37 křesel (Makarenko 2008)

4. Kanadské federální volby v roce 2011

4.1 Důvody konání předčasných voleb v roce 2011

V březnu představila Konzervativní strana premiéra Harpera návrh nové státního rozpočtu, které by znamenaly prohloubení státního dluhu. Proti těmto návrhům se vyslovili všechny tři opoziční strany, které odmítly schválit návrh státního rozpočtu a rovněž argumentovali, že nepodpoří plán Stephena Harpera na nákup nových stíhaček F-35, které by znamenaly další výdaje pro zemi ve výši 9 miliard \$ (BBC 2011b)

Při hlasování o novém rozpočtu byla menšinové vládě vyslovena nedůvěra ze strany opozičních stran. Stranou, která dala podnět k vyslovené nedůvěře byla Liberální strana.

Liberální strana obvinila Stephena Harpera a jeho vládu z vytvoření špatného návrhu rozpočtu Kanady, který se jim zdál příliš vysoký a rovněž nesouhlasili s návrhem konzervativců na změnu daňových zákonů (BBC 2011a)

Došlo tedy k rozpuštění kanadského parlamentu a vyhlášení nových voleb na květen 2011 (MZV České republiky 2011).

4.2 Volební program Liberální strany pro federální volby v roce 2011

Liberální strana si pro volby v roce 2011, v pořadí již 41.federální volby, připravila volební program s názvem *Your Family. Your Future. Your Canada*. Tento volební program je rozdělen do několika kapitol. Liberální strana kladla ve svém volebním programu důraz na ekonomiku, ale také na podporu rodiny, školství a životní prostředí (Liberal Party of Canada 2011).

První kapitola programu se podrobně zabývá ekonomikou. V rámci tohoto bodu se soustředí na podporu rodiny a možnostmi, jak vyřešit problémy kanadských rodin s financováním bydlení. Dále řeší otázku snížení deficitu, který byl způsoben Konzervativní stranou a také chtějí zrušit daňové škrty pro velké firmy a chtějí zajistit stabilní ekonomiku Kanady v globálním měřítku. Daňová sazba pro velké firmy byla v Kanadě v roce 2010 o 25% nižší než je hodnota této daně v USA. V kapitole, která se zabývá životním prostředím kladou liberálové důraz na několik témat (Liberal Party of Canada 2011: 2-7).

Dalším velmi diskutovaným tématem voleb v roce 2011 byla otázka sociální podpory a podpora rodinných hodnot. Liberální strana garantovala poskytování přímé podpory Kanadčanům, kteří se starají o vážně nemocné či staré příbuzné v domácím prostředí. Tento program rodinné péče měl zajišťovat možnost obyvatelům Kanady, kteří pečují o někoho ze svých příbuzných, až šesti měsíční volno, aniž by přišel o svoji práci. Lidé s nízkými příjmy měli také možnost získat příspěvek ve výši 1350 dolarů na péči o nemocného. Liberálové se také soustředili na zlepšení lékařské péče ve všech provinciích.

Chtěli zajistit větší dostupnost některých léků či podporu domácích potravin na kanadském trhu. S tímto bodem souvisela podpora zdravé výživy. Další prostředky chtěli vynaložit na výzkum Alzheimerovy choroby a na pomoc rodinám, jejichž členové jsou touto chorobou postiženi (Liberal Party of Canada Platform, 2011: 5).

Více než 75% zaměstnanců pracujících v soukromém sektoru nemá penzijní pojištění. Strana apelovala na vytvoření plánu penzijního pojištění ve všech provinciích. Tento plán měl zajistit nízkonákladový a jednoduchý způsob spoření penzijního pojištění. Na toto pojištění mělo být odváděno zhruba 5 až 10% z měsíčního platu. Tím chtěli předcházet problémům, které trápí řadu kanadských seniorů (Liberal Party of Canada Platform, 2011: 3).

Pokud se zaměříme na volební část programu, která je nazvaná Families, Finances and the Future, zjistíme, že Liberálové se v této části programu zaměřili především na zdravotní péči, podporu studentů a seniory. Pro studenty se Liberální strana zavázala příspěvky na studium vysoké školy, které je stále nákladnější a mnoho studentů, kteří pocházejí z rodin ze střední třídy si nemohou studium na univerzitě dovolit. Zavedení těchto příspěvků by mělo umožnit studovat na univerzitě i studentům z rodin s nižšími příjmy a zejména také původním obyvatelům, pro které je terciální stupeň vzdělání, kvůli vysokým nákladům na vzdělání, nedostupný. Tyto příspěvky by měly být ve výši 1000\$ ročně po dobu 4 let. Pro studenty z rodin s nižšími příjmy se tento příspěvek měl vyšplhat do výše 1500\$ ročně či jednorázovým příspěvkem 6000\$ za 4 roky studia. Liberální strana se rozhodla poskytovat finanční příspěvky na vzdělávání předškolních dětí. V rámci tohoto bodu svého volebního programu, chtěla vytvořit granty, které by poskytovali finanční příspěvky pro vzdělávání předškolních dětí. Tyto příspěvky se měly vyšplhat až na 1 miliardu \$ za čtyři roky (Liberal Party of Canada Platform, 2011: 23-24).

Liberální strana se také věnovala ochraně životního prostředí a přírodních surovin. Kanada patří ke státům, které mají velké zásoby nerostných surovin jako je ropa, zemní plyn, nikl, železo, měď, olovo a zlato. Kanada je rovněž jedním z pěti největších vývozců potravin (Liberal Party of Canada 2011: 43-49)

Pro kanadskou ekonomiku je důležitý rybolov a těžba dřeva. Velmi podporována byla ze strany Liberálů výroba energie z obnovitelných zdrojů a využití fosilních paliv. Bojovala také za snížením emisí skleníkových plynů. Dalším bodech v oblasti životního prostředí byla ochrana parků a přírodních rezervací, a to nejen na úrovni národní, ale také v provinciích. Liberální vláda se zaměřila na čistotu sladkovodních vod, kde by mělo dojít k vyčištění hlavních sladkovodních nádrží, jezer a řek, aby nebyly ohroženy vodní živočichové a rostliny. Další iniciativou byla ochrana moří, která je spjata s rybolovem, který je nedílnou součástí kanadské ekonomiky. Chce rovněž rozšiřování chráněných mořských oblastí (Liberal Party of Canada, 2011: 43-49).

Dalším důležitým bodem tohoto programu byla podpora dostupnosti bydlení. V souvislosti se snižování chudoby se zaměřili na další cíle, jako je snižování bezdomovectví, vytváření dostupného bydlení pro obyvatele s nižšími příjmy. Tato sociální politika měla být dotována v období dvou let sumou 550 milionů dolarů. Reforma registru zbraní, snížení daní pro dobrovolné hasiče či zřízení fondu Community Heroes Fund, který bude vyplácet příspěvky rodinám vojáků či policistů, jejichž členové zemřeli při výkonu služby (Liberal Party Platform, 2011: 54-57).

Mezi další témata, která jsou zmíněná ve volební programu Liberální strany patří: podpora internetu a rozvoje digitálních technologií, podpora kanadské kultury a umělců, podporu obou oficiálních jazyků a také témata spojená s uprchlictvím a imigrační politikou země. Mezi prioritní témata patřilo začlenění migrantů do společnosti a snížení nezaměstnanosti přistěhovalců, která je v Kanadě velmi vysoká. (Liberal Party of Canada Platform, 2011: 60-61).

4.3 Volební program Konzervativní strany v roce 2011

Konzervativci si do voleb připravili program, který jim měla zajistit znovuzískání mandátů v parlamentu. Program Konzervativní strany nesl název *Here for Canada*. Hlavním tématem tohoto volebního programu bylo snížení daní, snížení nezaměstnanosti, snížení státního rozpočtu a bezpečnost v Kanadě (The Conservative Party)

Konzervativní strana kladla ve svém volebním programu největší důraz na oblast ekonomiky. To byla prioritní oblast zájmu, která nechyběla v žádném z volebních programů Konzervativní strany, a kterou silně podporoval předseda strany Stephen Harper, již od svého prvního zvolení (Conservative Party Platform 2011: 7)

Pokud se zaměříme na ekonomiku, Konzervativci ve svém programu apelovali na snížení daní pro malé a střední podniky a podporu malých podniků, aby se rozrůstaly, investovaly do nových technologií a nabíraly tak více zaměstnanců, což by snížilo nezaměstnanost. A právě dlouhodobé snížení nezaměstnanosti je jednou z priorit Konzervativní strany. V souvislosti s nezaměstnaností se strana zaměřila i na podporu rekvalifikačních kurzů pro studenty či starší lidi, kteří nemohou najít zaměstnání. Konzervativní strana přislíbila vytvoření studentských grantů a programů, které by přispívaly studentům z rodin s nižšími příjmy či studentům se zdravotním postižením. Tento systém by měl zaručit studentům vyšší stipendia či snížení nákladů na učebnice. V ekonomice se také věnovali imigrantům. Pro ty připravili systém školení a rekvalifikací, který by jim umožnil nejen najít zaměstnání, ale zároveň by jim umožnil začlenit se do společnosti. Uznávání zahraničních certifikátů a pověření by přistěhovalcům mělo umožnit v Kanadě snadněji najít práci (Conservative Party Platform 7-10).

Dalším důležitým bodem ekonomiky bylo snížení státního rozpočtu, kterého chtěla Konzervativní strana dosáhnout, aniž by bylo nutné zvyšovat daně. Prioritou bylo snížení státního dluhu o 37 miliard \$ a udržovat vyrovnaný rozpočet pro následující roky (Conservative Party Platform 2011: 22)

Snížení daní pro kanadské rodiny, zvýšení životní úrovně a tvorba pracovních míst, které podpoří kanadskou ekonomiku, to byla hlavní témata týkající se obyvatel Kanady. Konzervativci chtěli snížit daň, která se vztahuje na zboží a služby, ze 7 na 5%, čímž by čtyřčlenná rodina ušetřila až 960\$ ročně. Snížení daní by bylo výhodné nejen pro rodiny s dětmi, seniory, studenty, ale také pro imigranty a obchodníky. Konzervativní strana rovněž zmínila, že od roku 2006 provedla již několik snížení daní, které tak umožnilo kanadským rodinám ušetřit až 3000\$ ročně (Consevative Party Platform, 2011:25)

Příspěvky Kanadčanů, kteří doma pečují o nemocné členy rodiny, podpora seniorů, reforma penzijního systému či pomoc válečným veteránům, to byla další témata z volebního programu Konzervativní strany, který byl velmi komplexní a pokryl zájmy všech skupin obyvatel. Velká pozornost byla věnována zdravotní péči. Chtěli například snížit čekací dobu pacientů onkologických oddělení nebo těch, kteří mají podstoupit operaci šedého zákalu či bypasu (Conservative Party Platform, 2011: 27-30)

Program Konzervativní strany rovněž obsahoval témata, jako ochrana životního prostředí, která se týkala především ochrany národních přírodních parků a vyčištění vodních ploch a toků, ochrany kanadské fauny a flóry. V rámci ekologie se strana zabývala snižováním emisí skleníkových plynů a změnami klimatu (Conservative Party Platform 2011: 40-41).

Podpora kanadské kultury a umění byla dalším z důležitých bodů týkající se kanadské společnosti. Pozornost byla také věnována ochraně svobody vyznání v Kanadě a s tím souvisela také podpora menšin, které jsou odlišného náboženského vyznání. (Conservative Party Platform, 2011: 40-42)

Ve svém programu se rovněž zaměřili na zlepšení zdravotní péče žen a dětí v rozvojových zemích, poskytování humanitární pomoci, zajištění bezpečnosti a dodržování lidských práv v těchto státech (Conservative Party Platform, 2011: 43).

Mezi další důležitá témata patřila bezpečnost dětí, boj proti kriminalitě, ochrana svědků trestných činů a zamezení obchodování s lidmi, byly jednou z nejvyšších priorit Konzervativní strany (Conservative Party Platform, 2011: 45-48).

Konzervativní strana se ve svém volebním programu věnovala také vnitřnímu fungování kanadské vlády. Korupce, špatné vedení politických stran, to mělo za následek, že Kanadčané přestali věřit ve schopnost své vlády a to až do doby, než došlo ke zvolení Konzervativní strany (Conservative Party of Canada, 2011: 62)

Ti ve svém programu apelují na voliče, že chtějí vymýt korupci uvnitř vládních kruhů, aby ji obyvatelé Kanady mohli opět důvěřovat. V souvislosti s tím navrhuje reformu kanadského senátu. Konzervativci dlouhodobě bojují za reformu Senátu, protože dle nich je nepřijatelné, aby v dnešní době byl Senát nevolený. V souvislosti s reformou Senátu, se Konzervativní strana zaměřila ve svém programu také na House of Commons, který by měl být také reformován, protože House of Commons je založen na principu delegace na základě populace v dané provincii či teritoriu. Podle Konzervativní strany je mnoho provincií podprezentováno, protože od poslední změny v počtu zástupců, došlo k nárstu populace v daných regionech. Podprezentovány jsou především Britská Kolumbie, Alberta a Ontario. Konzervativci tedy chtějí navrhnout zákon, který by toto nerovnoměrné zastoupení upravoval. Zároveň se zavázali, že pro Quebec zajistí, aby neklesl jejich počet křesel v House of Commons pod současných 75. Velké změny chtějí Konzervativci také v oblasti financování politických stran. Chtějí eliminovat osobní dary a dotace od velkých společností, které značně zvýhodňují politické strany od jiných organizací (Conservative Party Platform, 2011: 62).

Harper přislíbil voličům snížení státního dluhu v rozmezí 3 let místo původně plánovaných čtyř let. Slíbil investice v hodnotě 11 miliard dolarů na podporu ekonomiky, tvorbu nových pracovních míst či zvýšení mezd zaměstnanců (Curry 2011).

4.4. Volební program New Democratic Party

New Democratic Party vstupovala do voleb v roce 2011 s volebním programem, který se primárně soustředil na zlepšení zdravotní péče, reformu penzijního systému a také tvorbu pracovních míst a s tím související snížení nezaměstnanosti. Její volební program nesl název *Giving Your Family a Break* (New Democratic Party Platform).

V první části svého volebního programu se NDP zaměřila na reformu penzijního systému a zvýšení penze pro seniory. Dalším důležitým bodem programu NDP byla péče o dlouhodobě nemocné občany. Ve svém programu slibují členům rodiny, kteří pečují o vážně nemocné rodinné příslušníky, finanční příspěvek ve výši 1500\$ ročně.

A také možnost odejít z práce až na 6 měsíců, pokud pečují o vážně nemocného člena rodiny, do té doby měli zaměstnanci nárok pouze na 6 týdnů (New Democratic Party, 2011: 5)

V této části programu se rovněž zabývají zkvalitněním dětské zdravotní péče. Jejich cílem je vytvořit ročně 25 000 nových míst pro léčbu dětí a to po dobu následujících 4 let. Dále chtějí v provinciích snížit školné na středních školách. Rovněž se soustředili na příspěvky pro studenty z rodin s nižšími příjmy, pro studenty se zdravotním postižením či pro původní obyvatele. Tím jejich podpora studentům nekončí. NDP přislíbila rozvoj dotačního programu s investicí 200 mil. \$ ročně. Připravili si plán, ve kterém chtějí zvýšit příspěvky studentských půjček z 4800\$ na 5760\$ ročně, na základě rostoucích nákladů na vzdělání (New Democratic Party, 2011: 5)

V oblasti sociální politiky se New Democratic Party zaměřila také na dostupnost bydlení a snížení nákladů na energie a renovaci domů. V jejich programu se také objevují návrhy na snížení úrokové sazby, která by neměla přesáhnout 5% úrokovou sazbu. Zrušení transakčních poplatků pro spotřebitele a malé a střední podniky, byl jeden z dalších záměrů v oblasti sociální politiky (New Democratic Party, 2011: 5-6)

New Democratic Party ve svém programu apelovala na znovupřijetí zákona o minimální mzdě, který byl zrušen Liberální stranou v roce 1996. Na základě tohoto zákona by měla být pracujícím garantována minimální výše mzdy. Dalším bodem v rámci sociální politiky bylo snížení chudoby a příspěvky až ve výši 700\$ za dítě v průběhu následujících 4 let (New Democratic Party, 2011: 6).

Druhá část volebního programu byla věnována vytváření pracovních míst a snižování nezaměstnanosti v Kanadě. New Democratic Party ve svém programu garantovala snížení daně z 11% na 9% pro malé podniky a vytvoření nových pracovních míst. Firmy, které zaměstnají nové zaměstnance získají od státu roční příspěvek 1000\$ na každého pracovníka. (New Democratic Party, 2011: 8-9)

A zavázali se, že budou lidem dojíždějícím za prací více, jak 80 km od místa bydliště, přispívat na náklady spojené s ubytováním a cestováním (New Democratic Party, 2011: 9).

V souvislosti se sociální politikou je nutné zmínit posílení zdravotní péče. New Democratic Party se zaměřila na vyjednání desetileté smlouvy týkající se zdravotnictví. Tato smlouva měla být uzavřena mezi federální vládou a vládami jednotlivých provincií a teritorií v roce 2014 a měla zaručovat federální příspěvky do systému kanadské zdravotní péče. Dále měly být zavedeny pravidla, která by vedla ke snížení nákladů na léky a pokrytí domácí péče pro pacienty dlouhodobě nemocné. Další investice měly zlepšit situaci lékařů a zdravotních sester v Kanadě. V té době byl v Kanadě nedostatek lékařů, zdravotních sester a dalšího zdravotnického personálu. New Democratic Party chtěla zvýšit počet lékařů o 1200 v průběhu příštích 10 let a počet zdravotních sester a dalšího zdravotnického personálu se měl vyšplhat na 6000 za 6 let. Investice měly být rovněž poskytovány pro rozvoj vzdělání zdravotnického personálu. Měl být rovněž zaveden systém stipendií pro studenty medicínských oborů, kteří pocházejí z rodin s nízkými příjmy či pro studenty medicíny, kteří náleží k původnímu obyvatelstvu (New Democratic Party, 2011: 10–12)

Dalším tématem, kterým se New Democratic Party zabývala, byla imigrace. Právě tato strana představila ve svém programu rozsáhlou kapitolu věnovanou právě imigraci. New Democratic Party se imigraci věnovala ze všech politických stran nejvíce a i proto byl její plán imigrační politiky nejvíce propracovaný a velmi obsáhlý. I z tohoto důvodu získala velký počet hlasů. New Democratic Party ve své kampani navrhovala zavedení spravedlivého, transparentního, efektivního a odpovědného imigračního systému a zavázala se, že ukončí stávající a omezující imigrační program, který byl vytvořen Konzervativní stranou. Chtěli urychlit systém, který by uznával zahraniční pověření a certifikáty, pro imigranty by tak bylo jednodušší získat zaměstnání v Kanadě. Důležitým bodem imigrační politiky bylo i zrušení vízové politiky (New Democratic Party, 2011: 17).

V rámci svého volebního programu se New Democratic Party zabývala postavením Kanady. Jedním z bodů programu byla podpora a budování vztahů mezi Kanadany a původním obyvatelstvem, s cílem zamezit diskriminaci původních obyvatel. Investicí, ve výši 1 miliardy \$ ročně, do vzdělání a podporou podnikání chtěla New Democratic Party zlepšit životní podmínky domorodých obyvatel. Dále se zavázala, že všechny kanadské telekomunikační a televizní sítě zůstanou pod kanadskou správou. Zasadila se o stabilní a dlouhodobé financování CBC a dalších kanadských a veřejnoprávních televizí. Tímto krokem New Democratic Party podpořila všechny kanadské filmové společnosti (New Democratic Party, 2011: 15-16).

Další důležitou agendou byla kontrola jakosti potravin, aby potraviny splňovaly všechny zdravotní normy. Vyžadovali označení potravin s informacemi o původu, nutriční hodnotě či genetické modifikaci. Podpora zemědělství byla důležitá zejména v oblasti produkce bio potravin, s tím souvisela i změna čerpání dotací z dotačních programů pro zemědělce, kteří se soustředí na produkci bio potravin. Tento dotační program měl být reformován, aby byl více transparentní a umožňoval snadnější čerpání dotací pro tyto skupiny zemědělců (New Democratic Party, 2011: 16).

New Democratic Party se ve svém volebním programu zaměřila také na potírání zločinu a zvýšení bezpečnosti v Kanadě. Chtěla investovat do programů na potírání kriminality, zvýšit počet policistů v ulicích Kanady. Důležitým bodem bylo i snížení kriminality mladistvých, která byla dlouhodobě na vzestupu. Do služby mělo být zařazeno více policistů, kteří by chránili kanadské obyvatele. V rámci svého programu se soustředili také na uznání místních hrdinů. Tento program zahrnoval daňové úlevy pro hasiče, kteří vykonávají minimálně 200 hodin za rok. Zároveň nezapomněli na rodiny těch, kteří padli při plnění svých vojenských povinností. Pro jejich rodiny navrhla New Democratic Party příspěvky ve výši 300 000 \$. V bodě 5.9 jejich volebního programu se zaměřila na sledování přistěhovalců a chtěla vytvořit transparentní, spravedlivý, efektivní a odpovědný imigrační systém. Další bod, pod číslem 5.10, se zaměřuje na posilování oficiálních jazyků Kanady (New Democratic Party, 2011: 16-17).

Následující část programu se věnuje právům osob se zdravotním postižením a řeší otázku rovnosti a postavení žen ve společnosti, boj proti násilí páchaného na ženách, budování azylu pro ženy, které prchají před násilím, uznáním práv domorodých žen či zvýšení příspěvků pro ženy na mateřské dovolené (New Democratic Party, 2011: 16–17).

V souvislosti s kulturou se objevila řada témat a to nejen rozvoj a podpora kanadského televizního průmyslu, ale také důležitým tématem byla podpora kanadského kulturního dědictví. V rámci tohoto projektu měly být vytvořeny fondy na čerpání financí z dotačních fondů na správu kanadských muzeí, historických budov a dalších objektů, které spadaly do kanadského kulturního dědictví. Velký důraz byl kladen na podporu kulturního dědictví frankofonního obyvatelstva a snahou strany, v rámci tohoto projektu, bylo podpořit rozvoj francouzštiny v Kanadě. V oblasti podpory kulturního dědictví měl vzniknout fond, který by podporoval nejen kanadský televizní průmysl, ale také divadelní a hudební tvorbu (New Democratic Party, 2011: 15–16).

V předposlední části volebního programu se soustředili na postavení Kanady na mezinárodní scéně. Tato část se skládala z 5 bodů. První z nich byl zaměřen na klimatické změny. Druhý se soustředil na ukončení bojových operací v Afghanistanu, podporu lidských práv a humanitární pomoci v rozvojových zemích. V souvislosti s humanitární pomocí se soustředili na boj proti nemocem ve třetím světě a to zejména na pomoc lidem trpícím AIDS/HIV, TBC a malárií. Dalším důležitým bodem bylo budování kanadské obrany a aby kanadské obranné složky poskytovaly podporu pro budování a udržení míru a pomoc při živelných katastrofách (New Democratic Party 2011: 20–23).

Rozhodli se vytvořit tzv. Bílou knihu obrany a podpořit výstavbu nových vojenských lodí. Rovněž přislíbili, že budou plnit všechny závazky vůči kanadským veteránům. Poslední díl jejich programu se soustředil na Ottawu. Chtěli nastavit nový směr v parlamentu, zaměřili se na omezení pravomocí premiéra, reformu volebního systému, která by odrážela volební preference všech Kanadčanů či reformu kanadského Senátu či změnu federálního rozpočtu.

New Democratic Party navrhovala dvě řešení pro horní komoru kanadského parlamentu. Jednou z variant bylo zrušení Senátu, druhou variantou byla změna nevoleného tělesa v instituci volenou (New Democratic Party, 2011: 20–23).

4.5 The Green Party of Canada

Do voleb v roce 2011 vstupovala The Green Party of Canada s volebním programem nazvaným *Smart economy, Strong communities, True democracy*. Předsedkyně strany Elisabeth May, chtěla tímto volebním programem navázat na úspěch strany z voleb 2008, kdy stranu volil téměř 1 milion obyvatel Kanady. Strana ve svém volebním programu apelovala na voliče, že The Green Party není „*one-issue party*“, že jsou stranou, která jako jediná v Kanadě představila ve svém volebním programu komplexní vizi pro budoucnost Kanady. Dále strana ve svém programu upozornila voliče, že žádná jiná strana v Kanadě nesdílí stejné hodnoty jako právě The Green Party. The Green Party předložila návrh, jak lze snížit kanadský státní dluh. Apelovala na voliče, aby volili tuto stranu, pokud chtějí aby došlo ke změnám v Kanadě. Ve svém volebním programu se zaměřili na témata jako ekonomika, sociální a enviromentální vize pro Kanadu (Green Party 2011).

V první části svého programu nazvané *Smart Economy* se strana zaměřila na následující témata. Důležitá pro tuto stranu bylo zefektivnění kanadské ekonomiky. Dalším důležitým tématem bylo snížení kanadského státního dluhu. Jako mnoho dalších stran se i The Green Party zaměřila na vytváření pracovních míst a snížení nezaměstnanosti v Kanadě. Strana chtěla vytvořit tisíce pracovních míst prostřednictvím investic do obnovitelných zdrojů energie. Dále se ve svém programu zabývali železniční dopravou a modernizací dopravy jako celku. Dále se zaměřili na změnu obchodu. Další důležité téma bylo zemědělství a podpora zemědělců, kteří se budou orientovat na ekologické zemědělství. Soustředili se také na rybolov, dřevařský průmysl a změnu dotačních fondů pro zemědělství. Tyto dotační fondy se měly týkat hlavně fosilních paliv, ale také využití jaderné energie (Green Party 2011).

Dalším programem byla nazvána *Strong communities*. V rámci tohoto okruhu se zaměřili na zlepšení lidského života, změnu zdravotní péče a celkové zlepšení života v Kanadě. Rozhodli se podporovat hlavně mladé Kanadany, kteří mají problém získat pracovní místa. Příliš se nevěnovali imigrační politice a změnám imigračního zákona. Velký důraz kladli především na podporu rodiny a manželských párů (Green Party, 2011).

Chtěli snížit daně z příjmu pro manželské páry a upevnit daňový systém. Zároveň chtěli umožnit těmto párům pracovat z domova, v případě, že pečují o děti. Podporováno bylo i ze strany The Green Party předškolní vzdělávání pro děti. Velký důraz byl rovněž kladen na vzdělání jako takové, podporu sekundárního a terciálního vzdělání a to pro všechny vrstvy obyvatel Kanady. Toto vzdělání by mělo být dostupné také pro původní obyvatele, kteří dříve neměli tolik příležitostí se vzdělávat. Ve svém volebním programu vyslovili také podporu místním vládám. Chtěli vytvořit systém finanční podpory pro přebudování staré a rozpadající se infrastruktury. Dále chtěli vybudovat více lokalit pro rozvoj rekreace, umění a kultury. Dalším důležitým bodem tohoto programu byla podpora obyvatel v důchodovém věku a změna důchodového systému. Tento bod programu sliboval zlepšení péče o seniory, zajištění lepší zdravotní péče pro nemocné seniory a reformu důchodového systému (Green Party, 2011).

Ve třetím a posledním bodě svého volebního programu se The Green Party of Canada zaměřila na demokratické hodnoty, spolupráci, udržování míru a odzbrojení. Zároveň apelovali na posílení pozice Kanady ve světě, která byla v posledních letech oslabena. Součástí tohoto bodu byla i reforma kanadského volebního systému, posílení práv původního obyvatelstva, zmírnění chudoby, ochrana lidských práv, posílení institucí občanské společnosti a řešení situace v Afghánistánu (Green Party 2011).

4.5 Volební program Bloc Quebecois

Quebecký blok se ve svém volebním programu zaměřil na volební kampaň proti Konzervativní straně, které jsou dle předsedy strany lhostejné hodnoty, jako rovnost žen a mužů, ochrana životního prostředí, které obhajuje Quebecký blok a apeloval na voliče, aby nedávali hlasy Konzervativní straně, protože její volební kampaň je vedená proti Quebecu a soustředí se na prosazování zájmů v Ontariu a zahraniční politiku. Předseda strany prohlašoval, že to, co dělá jejich stranu jinou od ostatních je to, že ona se zaměřuje pouze na Quebec, protože jejím cílem je hájit zájmy obyvatel Quebecu a bránit svoji identitu. (Bloc Quebecois Platform, 2011: 2-3).

Dalším ze zájmů byla obrana národní identity a především francouzského jazyka. Požadovali příspěvky ze strany federální vlády na podporu kultury v Quebecu a také vytvoření zákona č. 101, který by garantoval všem obyvatelům provincie možnost pracovat ve svém rodném jazyce (Bloc Quebecois Platform, 2011: 13).

V ekonomickém sektoru se Quebecký blok zaměřil především na podporu a rozvoj průmyslu. Ochrana životního prostředí, podpora rozvoje biopaliv a elektrických automobilů, zlepšení infrastruktury, podpora námořní a letecké dopravy to byly další z bodů, kterému se Quebecký blok věnoval ve svém volebním programu (Bloc Quebecois Platform, 2011: 16).

Stejně jako jiné strany, se Quebecký blok věnoval ve svém programu sociální politice. V této oblasti se zaměřila především na terciální vzdělání, snížení nezaměstnanosti a zajištění dostupného bydlení pro obyvatele Quebec. Dalšími z velmi diskutovaných témat byla: držení zbraní a snížení kriminality. Quebecký blok se jasně postavil proti šíření zbraní a podporoval snahu začlenit mladé delikventy zpět do společnosti. Věnována byla pozornost i ochraně životního prostředí a snížení emisí skleníkových plynů a boj proti změnám klimatu (Bloc Quebecois Platform, 2011: 20).

Quebecký blok rovněž ve svém volebním programu obhajoval tvrdší trestání organizovaného zločinu, obhajoval spolupráci, mírová řešení konfliktů a ochranu civilistů. Přislíbil rovněž pomoc OSN v rámci rozvojové pomoci ve výši 0,7 HDP ročně. Stažení kanadských vojáků z Afghánistánu, práva žen, podpora a zlepšení vztahů s původními obyvateli Kanady (Bloc Quebecois Platform, 2011: 21).

5. Federální volby v roce 2011

5.1 Výsledky federálních voleb v 2011

Vítězem voleb se stala Konzervativní strana vedená Stephenem Harperem, která konečně sestavila většinovou vládu. Za úspěchem Konzervativní strany stál dlouhodobý a propracovaný plán, jehož autorem byl Stephen Harper. Tento plán vypracoval již v roce 2003, kdy se stal předsedou strany a vítězství ve volbách v roce 2011 bylo dovršením jeho dlouholeté práce (Dornan, 2011: 7-9).

Úspěch konzervativců tkvěl nejen ve vzrůstající podpoře voličů, především v Ontariu, ale také díky dobře zvolenému tématu celé volební kampaně, kterým bylo zajištění ekonomické stability země (Kay, 2011).

Když se zaměříme na volební výsledky, zjistíme že ve volbách v roce 2008 získali konzervativci 143 křesel. Ve volbách v roce 2011 zvítězili s počtem 166 mandátů, které jim zajistily většinu v parlamentu. Stephen Harper obhájil vítězství ve volebním obvodu a stejně tak i řada dalších členů Konzervativní strany. Ministr financí Tom Flaherty i ministr průmyslu Tony Clement získali mandáty a obhájili svoje posty (Argitis-Quinn, 2011).

Další stranou, která uspěla ve volbách, byla New Democratic Party, která překvapivě porazila Liberální stranu. Stejně jako u Konzervativní strany, byl hlavním strůjcem úspěchu New Democratic Party její předseda. Jack Layton oslovil voliče v druhé televizní debatě. (Dornan, 2011: 8)

New Democratic Party získala hlasy voličů, kteří nesympatizují s programem Konzervativní strany (Dornan, 2011: 8).

Pro New Democratic Party znamenaly tyto volby největší úspěch od jejího vzniku. Strana obsadila druhé místo ve volbách a stala se královskou opozicí (Clarke, 2011: 271). New Democratic Party zvítězila díky svému dobře zvolenému programu a charismatickému lídrovi. Oba tyto faktory přebraly voliče Liberální straně a Quebeckému bloku, které jsou dlouhodobě v krizi (McGrane, 2011: 104).

Třetí politickou stranou, která ve volbách uspěla, byla The Green Party. Předsedkyně strany Elisabeth May zvítězila ve volebním obvodu Saanich-Gulf v Britské Kolumbii a stala se tak historicky prvním členem The Green Party, který byl zvolen do kanadského parlamentu (Hunter, 2011).

Velký propad znamenaly federální volby pro separatistický Quebecký blok, který ztratil 45 mandátů z původních 49. Tento neúspěch potvrdil to, že pro obyvatele Quebecu byla přednostnější ekonomická stabilita země než témata, která prosazoval Quebecký blok. Dlouholetý lídr strany neobhájil svůj volební obvod a rezignoval na post předsedy strany. (Kay, 2011).

Quebecký blok nedokázal zaujmout voliče, kteří své hlasy většinou udělovaly New Democratic Party, která měla srovnatelný program a hlavně na ně zapůsobil lídr strany Jack Layton (Belénger- Nadeau, 2011: 132).

Poráženým byla Liberální strana, která zaznamenala nejhorší volební výsledek od doby svého vzniku a stala se tak až třetí stranou v kanadském stranickém systému. Ve volbách neuspěli i předsedové stran, jak Michael Ignatieff, tak lídr Quebeckého bloku Gilles Duceppe, kteří neobhájili svoje volební obvody a nebyli zvoleni do kanadského parlamentu (Clarke, 2011: 271).

Pro Liberální stranu byly výsledky velkým zklamáním. S pouhými 34 mandáty se strana propadla až na třetí místo a zaznamenala nejhorší výsledek ve volbách v celé své historii (Boucek, 2012: 101)

Výsledky v jednotlivých provinciích ukazují, že v Ontariu, kde vždy vítězila Liberální strana, vyhrála Konzervativní strana. Na druhém místě se umístila New Democratic Party. Liberálové v této provincii získali minimum hlasů a ztratili jeden ze svých volebních obvodů (Parliament of Canada, 2011).

Na federální úrovni získali Konzervativci 166 křesel a hlasovalo pro ně 39,62 % voličů. Druhá v pořadí New Democratic Party získala 30,62 % hlasů voličů, což ji po přepočítání na mandáty garantovalo zisk 103 křesel. Liberální strana obdržela pouhých 34 mandátů a svůj hlas jí dalo 18,91 % voličů a Quebecký blok obsadil 4 křesla v kanadském parlamentu (Election Almanac, 2011).

5.2 Volební účast

Volební účast v těchto volbách byla poměrně vysoká. Činila 61,1% což bylo o 2,3% více než v předchozích federálních volbách, ale zároveň byla výrazně nižší než tomu bylo mezi léty 1993 a 2000, kdy se volební účast pohybovala mezi 70-80%. Výrazně vyšší byla volební účast mladých lidí, která činila 38,8%. Došlo ke zvýšení volební účasti věkové skupiny mezi 65-74 let, která se vyšplhala až na 75,1%. K výraznému oslabení došlo především u věkové skupiny nad 75 let, která se pohybovala kolem 60,3%. Volební účast se zvýšila také o skupiny voličů ve věku 45-54 let, ta činila 64,5%, což bylo o 4,8% více než v roce 2008 (Election Canada, 2011: 7)

Pokud se zaměříme na volební účast dle pohlaví zjistíme, že ve většině věkových skupin dominovaly ženy. Výjimku tvořili muži pouze ve věkových skupinách 65-74 let a 75 let a výše. Nejvyšší nárůst žen ve volbách byl ve věkové skupině 45-54 let, kde se počet žen zvýšil o 5,7% a u věkové skupiny obyvatel 55-64 let, kde tato hranice činila 6,7%.

Z celkového počtu vyplývá, že u voleb hlasovalo 57,3% mužů a 59,6% žen (Election Canada, 2011: 8-9).

Nejvíce obyvatel přišlo volit v provincii Prince Edward Island, nejnižší byla volební účast v Nanuwut a Northwest Territories, kde nepřesáhla hranici 50%. Ve většině teritorií a provincií došlo k nárůstu volební účasti od posledních voleb v roce 2008. Snížila se pouze v teritoriu Nanuwut. Největší nárůst oproti předchozím volbám byl zaznamenán v provincii Prince Edward Island a Yukon (Election Canada, 2011:10)

6. Příčiny neúspěchu Liberální strany v Kanadě ve federálních volbách

Příčiny úpadku Liberální strany můžeme pozorovat již od roku 2000. Tehdy Liberální strana ještě dokázala zvítězit ve federálních volbách, ale zlom nastal o 4 roky později. Volby v roce 2004 předznamenaly konec éry Liberální strany. Strana ztratila většinovou vládu a došlo ke změně kabinetu v menšinový. V roce 2006 už v předčasných volbách neobhájila ani menšinový kabinet a u vlády byla vystřídána Konzervativní stranou. Další neúspěch zaznamenala Liberální strana ve volbách v roce 2008 (Gidengil, 2012: XV).

Všechny předchozí volby byly v režii dvou politických stran a to Konzervativní a Liberální strany. Volby v roce 2011 byly průlomové a to tím způsobem, že do boje o mandáty se dostala i New Democratic Party. Liberálové v těchto volbách čelili dvěma politickým stranám z obou stran politického spektra. Na straně jedné stál Stephen Harper, který se mohl opírat o svoji vládu a na straně druhé Jack Layton, který byl schopen oslovit voliče (Jeffrey, 2011: 68-69).

6.1 Volební program a předvolební kampaň

Pozice předsedů politických stran měla největší vliv na rozhodování kanadských voličů. Ovlivnili je také předvolební debaty a volební program jednotlivých politických stran (Clarke, 2011: 299)

Volební programy, představené Stephenem Harperem a Jackem Laytonem, pozitivně zapůsobily na voliče, programy Michaela Ignatieffa a Gilla Duceppeho se neseťkaly s dostatečným zájmem ze strany voličů (Jeffrey, 2011: 69). Mezi nejdůležitější témata kampaně patřila ekonomika, zdravotní péče a boj proti terorismu či snížení kriminality. Témata, která neměla vliv na rozhodování voličů byla sňatky osob stejného pohlaví, angažovanost Kanady v Libyi a suverenita Quebecu (Clarke, 2011: 277-279).

Ekonomika získala v předvolebních průzkumech 39% hlasů, a to znamenalo velký úspěch pro Konzervativní stranu, která svůj volební program orientovala na ekonomiku Kanady. Dalším velmi žádaným tématem u voličů byla zdravotní péče, pro kterou hlasovalo 23% respondentů. A na obyvatele, kteří vybrali jako prioritní téma zdravotnictví, spoléhala New Democratic Party (Clarke, 2011: 279-280).

Témata volebních programů měli rozhodující vliv při udělování hlasů. Konzervativci získali na základě volebního programu, v předvolebních průzkumech, 40% hlasů, druhá skončila New Democratic Party s 24% a pouhých 11% respondentů by volilo Liberální stranu (Clarke, 2011: 278-279).

6.2 Lídr strany

Neúspěch Liberální strany, v těchto volbách, nepředznamenala jen volební kampaň, ale také pozice lídra strany. Lídr strany má hlavní vliv na rozhodování voličů a jeho popularita do velké míry ovlivňuje výsledky voleb (Clarke, 2011: 284).

Špatný výběr lídra Liberální strany je již dlouhodobým problémem. Jeho počátky najdeme v době, kdy se stal předsedou strany Paul Martin, ten byl sice často vyzdvihován médii, že je tím správným vůdcem strany, přesto ale neuspěl. Poté ho nahradil Stéphane Dion, který byl označován za nejhoršího lídra v dějinách Liberální strany a po něm nastoupil Michael Ignatieff, který měl sice charisma, které je vyhledáváno voliči, ale přesto nebyl schopen straně získat ztracené hlasy. A právě i jeho neúspěch je dalším dokladem toho, že strana není schopná zvolit správnou osobu do svého vedení (Nicholls, 2011). 39

Ignatieff byl nejhůře hodnoceným lídrem stran podle předvolebních průzkumů. Jeho výsledek byl dokonce nižší než u jeho předchůdce Stéphana Diona. V předvolebních průzkumech byl nejlépe hodnoceným Jack Layton, který získal 6.2 bodu, tak vysoké skóre bývá v Kanadě udělováno jen velmi zřídka. Historicky nejlepšího hodnocení dosáhl jen Pierre Trudeau, který obdržel 6.8 bodu. Vysoká hodnocení stranických lídrů poukazují na schopnost zaujmout voliče. Druhá se umístila Elizabeth May, za ní skončil Stephen Harper s 4,7 bodu a následoval Gill Duceppe. Michael Ignatieff, který získal nejnižší skóre ze všech hodnocených lídrů. Ignatieff obdržel pouhé 3 body. Toto špatné hodnocení ze strany voličů opět ukázalo, že i Michael Ignatieff nebyl osobností, která by Liberální straně zajistila potřebnou popularitu u voličů (Clarke, 2011: 284-285).

S oslabením pozice Michaela Ignatieffa souvisela velká obliba Stephena Harpera, který je u voličů velmi oblíbený. Když se podíváme do historie, tak Liberální strana nikdy nemusela čelit tak silnému protivníkovi. Stephen Harper využívá svých schopností a vlivu mezi voliči, aby oslabil Liberální stranu, což se mu dlouhodobě daří. A další neúspěch předsedy strany, ve kterého voliči vkládali naděje, byl dalším dokladem toho, že strana není schopna zvolit do svého vedení správného lídra (Nicholls, 2011)

Neoblibu Michaela Ignatieffa u voličů potvrzuje i další předvolební průzkum, který se zaměřil na post premiéra. Voliči v něm udělovali svoje preference kandidátům, dle toho, jak si mysleli, že jsou schopni být předsedou kanadské vlády. Nejvyšší hodnocení obdržel opět Jack Layton, který získal vysoké hodnocení 45%, druhý skončil Stephen Harper s 42% a Michaela Ignatieff by volilo jako premiéra jen 13% dotázaných (Hiltz, 2011).

V neprospěch Michaela Ignatieffa hrál i fakt, že Stephen Harper několikrát zdůraznil, že Ignatieff není správným lídrem a ani obyvatelem Kanady, protože strávil většinu života mimo území Kanady. Harper poukázal na to, že Ignatieff pobýval ve Spojených státech a ve Velké Británii. Sám Ignatieff to nepopřel a snažil se zvýšit svoji publicitu mediálními kampaněmi a napsáním knihy s názvem *True Patriot Love*. (Clarke, 2011: 285-286).

I přes veškeré jeho snahy o zvýšení popularity mezi voliči, byly jeho aktivity přijímány s nelibostí a jeho kampaň nebyla, tak úspěšná, jak si představoval (Clarke, 2011: 285-286).

Lídr Liberální strany neobhájil ve volbách svůj volební obvod Etobicoke- Lakeshore, a po porážce na tiskové konferenci oznámil svoji rezignaci na post předsedy strany. Neúspěch strany ve volbách vzal na sebe. Rovněž ale dodal, že na neúspěch strany měla vliv agresivní kampaň, vedená Stephanem Harperem, vůči jeho osobě (Taber, 2011)

V souvislosti s novým lídrem strany po odstoupení Michaela Ignatieffa je často skloňováno jméno Justina Trudeaua.²

V souvislosti s úpadkem strany jsou často navrhovány reformy, které by měly straně pomoci získat zpět ztracenou důvěru voličů a také by měly straně pomoci k úspěchu v následujících volbách. Nejdůležitější změna, kterou je nutné provést, je uváděna reforma členské základny a vnitřního fungování strany. Často je také zmiňována revize politiky strany. Liberální strana by se měla více zaměřit hlavně na aktuální témata, protože ta jsou velmi vyhledávaná voliči (Silver, 2011).

6.3 Ztráta volebních obvodů

Dalším velmi diskutovaným tématem, v souvislosti s úpadkem strany, je ztráta voličů v Quebecu. V Quebecu čelili Liberálové ideologickému problému. Centralizace moci v Ontariu, která je silně Liberální stranou podporována, není tématem, které by bylo důležité pro občany Quebecu. Pro quebecké občany jsou prioritou záležitosti týkající se Quebecu, a až druhořadé jsou pro ně zájmy Kanady. Pro Liberální stranu, je tedy Quebec ztracenou oblastí, pokud se nezaměří na otázku Quebecu. Se ztrátou hlasů je spojena i oblast měst. Liberální strana měla vždy většinu hlasů v oblasti velkých měst jako Toronto, Montreal či Vancouver (Nicholls, 2011).

² Justin Trudeau se stal novým lídrem Liberální strany v dubnu 2013 (Bertiaume 2013) .

Vysoké hodnocení od respondentů v Quebecu měla v předvolebních průzkumech New Democratic Party. Ta dokázala získat voliče ve všech provinciích a největší nárůst měla v Quebecu, kde přebrala voliče Liberální straně. Velkou podporu si v Quebecu získal především předseda strany Jack Layton, který získal od voličů v Quebecu 65% (Hiltz, 2011)

Pro Liberální stranu bylo vždy nejdůležitější získat hlasy v Torontu. V tomto volebním obvodu získávala většinu hlasů, ale ve volbách v roce 2011 došlo k tomu, že Liberální strana vedená Michaelem Ignatieffem v Torontu neuspěla. Pokles hlasů byl pro Liberální stranu viditelný i v celé provincii Ontario. Neúspěchu Liberální strany dokázaly využít ve svůj prospěch Konzervativní strana a New Democratic Party (Clarke, 2011: 277–279).

6.4 Financování politických stran a doznívající sponzorský skandál

Jako další téma spojené s úpadkem Liberálů je zmiňována změna financování politických stran. Nové zákony, které byly přijaty po odhalení sponzorského skandálu, mají dopad především na vytváření volebních kampaní Liberální strany. Ty nejsou již tak nákladné jako tomu bylo před přijetím zákonů a strana se tak musí spokojit s mnohem menší finanční podporou. V souvislosti s odhalením sponzorského skandálu a oslabením moci Liberální strany se distancovali vlivné osobnosti, které dříve ve straně participovali a díky nimž byla strana úspěšná (Nicholls, 2011)

Tento zákon omezoval individuální dárcovství zejména ze strany firem. Bylo zavedeno přímé financování politických stran, aby se zamezilo dalším skandálům, jako byl právě sponzorský skandál (Suderman, 2011: 61-62)

6.5 Ztráta voličů

Úspěch Liberální strany byl založen na podpoře ze strany přistěhovalců. Od nich získávala Liberální strana hlasy především ve velkých městech. Postupně ale docházelo k oslabení podpory ze strany imigrantů, největší zvrát přišel v letech 2000 až 2011 kdy Liberální strana přišla až o polovinu této skupiny voličů. Ve volbách v roce 2011 získala hlasy jen od imigrantů s vyššími příjmy. Pokles vlivu Liberální strany na přistěhovalce využili, jak konzervativci, tak New Democratic Party. Ve volbách v roce 2011 se zaměřila na imigranty a katolíky především Konzervativní strana, která tím sebrala hlasy liberálům. (Tossutti-Kelly, 2012).

Liberální strana ztrácela své voliče po celé zemi. Nejen, že přišli o výraznou podporu od imigrantů, ale také od katolíků, kteří své hlasy dávali ve velké míře především Konzervativní straně (Suderman, 2011: 65).

Kromě velkých měst spoléhala Liberální strana také na podporu venkovského obyvatelstva, především katolíků. Slábnoucí podpora Liberální strany od katolíků byla viditelná již od roku 2000, kdy ubýval počet katolíků, kteří by dávali své hlasy Liberální straně. V roce 2000 volila 1/2 katolíků Liberální stranu, v roce 2008 měla podporu pouze 1/3. Největším příjemce hlasů katolického obyvatelstva se stala Konzervativní strana. Liberální strana neztratila katolicky orientované voliče nejen kvůli špatnému programu, ale kvůli dopadu Sponzorského programu (Gidengil 2012: 25-27)

6.6 Předvolební televizní debaty

Jako další příčinu můžeme uvést předvolební debaty, které měly velký vliv na udělování hlasů. Televizní debaty lídrů politických stran jsou pořádány od roku 1968 a jsou vedeny v obou jazycích. Předvolební debata v angličtině se konala 12. dubna 2011 a debata ve francouzštině probíhala o den později (Clarke 2011: 288).

Tyto televizní debaty byly velmi odlišné od těch předchozích. Lídři opozičních stran využili každou možnost, kdy mohli útočit na Stephena Harpera a jeho vládu argumenty, že nejsou způsobilými vládnout. Harper na to reagoval tím, že tvrdil, že obvinění ze strany opozice jsou klamná. Negativně vůči Harperovi vystupovali především Michael Ignatieff a Gilles Duceppe (Clarke 2011: 288-289).

V debatě vedené v angličtině se objevila témata jako dostupnost bydlení, multikulturalismu a imigrace. Předseda Jack Layton a Gill Duceppe obhajovali otázku jednoty Kanady, kdežto Stephen Harper vyslovil podporu imigraci a multikulturalismu v Kanadě (Silver 2011).

Na základě obou předvolebních debat byly provedeny předvolební průzkumy a vítězně z obou debat vyšel Jack Layton, který u voličů získal nejvíce hlasů. Stephen Harper si vedl rovněž velmi obstojně. Od voličů získal 33%, což byl velmi dobrý výsledek. Předsedové Liberální strany a Quebeckého bloku v předvolebních průzkumech neuspěly. Ignatieffovu předvolební debatu hodnotilo 41% respondentů jako špatnou a Gill Duceppe nedopadl o mnoho lépe, obdržel negativní hodnocení 32% (Clarke 2011: 289-290)

7. Závěr

Federální volby v roce 2011 měly za následek velké změny v kanadském parlamentu. Konzervativní strana konečně od roku 2006 získala většinu v parlamentu a New Democratic Party se poprvé stala oficiální opozicí a zažila největší úspěch od svého vzniku.

Příčin neúspěchu Liberální strany ve volbách bylo několik. Jedním z nich byl špatně zvolený volební program, který nedokázal natolik oslovit voliče, aby ji udělili svoje hlasy na úkor Konzervativní strany nebo New Democratic Party. Další příčinou byla ztráta volebních obvodů, ve kterých Liberální strana vždy vítězila, jako byl Quebec či Ontario. Za hlavní důvod neúspěchu strany je považován opakovaně špatný výběr stranického lídra, který můžeme pozorovat již od skončení Jeana Chretiéna. Jedná se tedy o dlouhodobý vnitrostranický problém, který se podepsal na neúspěchu Liberální strany a který naplno propukl ve volbách v roce 2011.

Jako další neúspěch Liberální strany můžeme považovat ztrátu hlasů od imigrantů, což se projevilo především ve velkých městech, kde Liberální strana ve volbách v roce 2011 ztratila a dokonce mnoho jejích členů neobhájilo své volební obvody. Největší propad byl v Torontu, kde neobhájil svůj volební obvod předseda strany Michael Ignatieff, který po skončení voleb rezignoval.

Když se zaměříme na příčiny neúspěchu Liberální strany zjistíme, že Liberální strana ztrácela postupně své voliče. Neúspěch ve volbách v roce 2011 byl jen vyvrcholením dlouhodobých problémů, které strana nebyla schopna efektivně vyřešit. V každých následujících volbách od roku 2000 ztrácela svoje voliče a k největšímu propadu došlo ve federálních volbách v roce 2011.

Na neúspěch Liberální strany mohly mít také vliv přijaté zákony, které upravovaly financování politických stran, což znamenalo, že Liberální strana si nemohla dovolit nákladné kampaně, jako tomu bylo za vlády Jeana Chretiéna. A také Sponzorský skandál, který stále do jisté míry ovlivňuje rozhodování kanadských voličů.

Důvodem kolapsu byl vliv i obliba konzervativního lídra Stephena Harpera, který dokázal oslovit voliče svým dobře propracovaným volebním programem. Stejně jako Harper uspěl i Jack Layton, který si získal důvěru voličů a překvapivě zvítězil v Quebecku.

Neúspěch Liberální strany v těchto volbách bývá často srovnáván s neúspěchem v době, kdy byl předsedou John Turner, za jehož působení strana získala pouhých 50 mandátů. Jenže z této porážky se strana brzy vzpamatovala a opět se stala vládnoucí stranou. Pro Liberální stranu je důležité, aby do svého vedení zvolila osobnost, která bude oblíbená u voličů. Pro Liberální stranu je důležité provést reformy uvnitř strany a zaměřit se na změnu volebního programu, který bude atraktivní pro voliče a bude schopen konkurovat volebním programům ostatních politických stran. Tyto změny nebudou pravděpodobně zárukou úspěchu ani v následujících volbách, které se uskuteční v roce 2015.

8. Seznam použité literatury a zdrojů

8.1 Odborné publikace:

Boucek, F. (2012). *Factional Politics: How Dominant Parties Implode or Stabilize* (Basingstoke : Palgrave Macmillan Ltd).

Bélangér, E. – Nadeau, R. (2011). The Bloc Québécois: Capsized by the Orange Wave. In. Dornan, Ch. – Pamett, J. H., *The Canadian Federal Election of 2011* (Toronto: Dundurn), s. 111 – 138.

Brooks, S. (2011). *Canadian Democracy 7th edition* (Toronto: Oxford University Press).

Clarke, H. D. eds (2008). None of the Above: Voters in the 2008 Federal Election. In. Dornan, Christopher – Pamett, Jon H., *The Canadian Federal Election of 2008* (Toronto: Dundurn), s. 257 – 289.

Clarke, H. D. eds (2011). Winners and Losers: Voters in the 2011 Federal Election. In. Dornan, Christopher – Pamett, Jon H., *The Canadian Federal Election of 2011* (Toronto: Dundurn), s. 271 – 302.

Clarkson, S. (2005). *The Big Red Machine: How the Liberal Party Dominates Canadian Politics*. (Vancouver: UBC Press).

Dornan, Ch. (2011). From Contempt of Parliament to Majority Mandate. In. Dornan, Ch. – Pamett, J. H., *The Canadian Federal Election of 2011* (Toronto: Dundurn), s. 7 – 15

Gidengil, E. (2012). *Dominance and Decline: Making Sense of Recent Canadian Elections*. (Toronto: University of Toronto Press)

Jeffrey, B. (2008). Missed Opportunity: The Invisible Liberals. In. Dornan, Ch. – Pamett, J. H., *The Canadian Federal Election of 2008* (Toronto: Dundurn), s. 63 – 97.

Jeffrey, B. (2010). *Divided Loyalties: The Liberal Party of Canada, 1984-2008* (Toronto: University of Toronto Press).

Jeffrey, B. (2011). The Disappearing Liberals: Caught in the Crossfire. In. Dornan, Ch. – Pamett, J. H., *The Canadian Federal Election of 2011* (Toronto: Dundurn), s. 45 – 76.

McGrane, D. (2011). Political Marketing and the NDP's Historical Breakthrough. In. Dornan, Ch. – Pamett, J. H., *The Canadian Federal Election of 2011* (Toronto: Dundurn), s. 77 – 110.

Myers, R– Malcolmson, P. – (2009). *The Canadian regime. An introduction to parliamentary government in Canada* (Toronto: University of Toronto Press).

Perlin, G. (1980). *The Tory Syndrome: Leadership Politics in the Progressive Conservative Party* (Montreal: McGill-Queen's University Press)

Rovná, L. - Jindra, M. (2012). *Dějiny Kanady* (Praha: Lidové Noviny).

Sayers, A. (1999). *Parties, Candidates, and Constituency Campaigns in Canadian Elections* (Vancouver: UBC Press).

Weger, K. (2007). Politický systém Kanady. In. Ženíšek, M. - Šanc, D. A kol. (2007) *Commonwealth. Politické systémy*. (Plzeň: Aleš Čeněk), s. 11-31

8.2 Odborné články:

Argitis, T. – Quinn, G. (2011). *Harper conservatives win majority for first time in Canada vote*. (<http://www.bloomberg.com/news/2011-05-03/harper-s-conservatives-to-win-canadian-election-ctv-television-projects.html>, datum náhledu 13.12.2013).

Buchta, M. (2006). *Kritika vládních skandálů ze strany opozice* (<http://www.cevro.cz/cs/66248-souviens-pamatuj-bloc-quebecois-kanada> , datum náhledu 13.11.2013).

Clarke, Harold D. (2006). *Flawless Campaign, Fragile Victory: Voting in Canada's 2006 Federal Election*. *Political Science and Politics* 37 (4), s. 815 – 819.

Clarkson, S.– Gibson, R. (2006). *Explaining Liberal Hegemony in Federal Politics* . (<http://www.cpsa-acsp.ca/papers-2006/Gibson-Clarkson.pdf>, datum náhledu 20.3.2014).

Curry, B. (2011). *With a majority, Tories can be more aggressive on deficit*. *The Globe and Mail* (<http://www.theglobeandmail.com/news/politics/with-a-majority-tories-can-be-moreaggressive-on-deficit/article597926/>, datum náhledu 19.2.2014).

Fitzpatrick, M. (2008). *Liberal carbon tax plan good for planet, wallet: Dion* (<http://www.nationalpost.com/news/story.html?id=599498>, datum náhledu 8.11.2013)

Fraser, S. (2004). *Auditor general Report 2004* (http://www.cbc.ca/news2/background/auditorgeneral/ag_report2004/20031103ce.pdf, datum náhledu 19.7.2015).

Gažovič, O. – Lasák, J. (2005). *Korupce na kanadský způsob* (<http://www.revuepolitika.cz/clanky/560/korupce-na-kanadsky-zpusob>, datum náhledu 18.11.2013)

Gomery, J. (2005) *Gomery Commission Inquiry* (http://www.cbc.ca/news2/background/grouppaction/report/es_major%20findings_v01.pdf, datum náhledu 21.7.2015)

Chytilék, R. (2004). *38. všeobecné kanadské federální volby – červen 2004*. Revue Politika (<http://www.revuepolitika.cz/clanky/707/38-vseobecne-kanadske-federalni-volby-cerven-2004>, datum náhledu 7.11.2013).

Kay, J.(2011). *The Canadian election that changes it all*. Foreign affairs (<http://www.foreignaffairs.com/features/letters-from/the-canadian-election-that-changes-it-all>, datum náhledu 7.1.2014).

Makarenko , J. (2006). *Gomery Commision Inquiry & Sponzorsrship Scandal* (<http://www.mapleleafweb.com/features/gomery-commission-inquiry-sponsorship-scandal#origins>)

Makarenko, J. (2008). *2008 Canadian Election Issues and Events* (<http://mapleleafweb.com/features/2008-canadian-election-issues-andevents>, 21. 3. 2015).

Makarenko, J. (2010). *Political Parties and the Party System in Canada: History, Operation and Issues* (<http://mapleleafweb.com/features/political-parties-and-party-system-canada-history-operation-and-issues>, datum náhledu 21.7.2015)

Nicholls, G. (2011). *7 Reasons Why the Liberal Party Is Doomed* (http://www.huffingtonpost.ca/gerry-nicholls/liberal-party_b_1008833.html, datum náhledu 3.3.2014)

Suderman, J. (2011). *The Liberal Party of Canada: Still Canada's "Natural Governing Party?"* The Agora: Political Science Undergraduated Journal Vol.1 No.1 (http://ejournals.library.ualberta.ca/index.php/ps_sandbox/article/view/10110/7928, datum náhledu 22.12.2013).

Scharfen, J. (2011). Kanada : volby 2011 (www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=71573 , datum náhledu 16.11.2013)

8.3 Internetové zdroje a volební programy politických stran

BBC. com (2011a). *Canada profile: Prime minister: Stephen Harper* (<http://www.bbc.com/news/world-us-canada-16841117>, datum náhledu 17. 11. 2013)

BBC. Com (2011b) *Canadian opposition parties 'to reject Harper budget'* (<http://www.bbc.com/news/world-us-canada-12827085>, datum náhledu 24.7. 2015).

Berthiaume, L. (2013). *Justin Trudeau elected Liberal leader in landslide victory* (<http://news.nationalpost.com/news/canada/justin-trudeau-elected-liberal-leader-in-landslide-victory>, datum náhledu 22. 7. 2015).

Bloc Quebecois (2011) *Parlons Quebec* (<http://www.pdac.ca/docs/default-source/public-affairs/bloc-quebecois-platform.pdf?sfvrsn=6>, datum náhledu 7. 7. 2015).

CBC News (2006). *Federal Sponsorship Scandal* (<http://www.cbc.ca/news2/background/groupaction/>, datum náhledu 17.12.2013).

Conservative Party of Canada (2011). *Here for Canada* (https://www.poltext.org/sites/poltext.org/files/plateformes/can2011pc_plt_en_12072011_114959.pdf, datum náhledu 8.7.2015).

Donovan, D. - Vodrey, S. (2012) *Back to the Future: The Fall and Possible Rise of the Liberal Party of Canada* (<http://www.ottawalife.com/2012/11/back-to-the-future-the-fall-and-possible-rise-of-the-liberal-party-of-canada/#sthash.yBcgVArM.dpuf>, datum náhledu 24.7.2015)

Elections Canada (2004). *2004 Canadian Election results*(<https://www.sfu.ca/~aheard/elections/2004-results.html>, datum náhledu 22.7.2015).

Election Almanac (2011). *Canada Election 2011* (<http://www.electionalmanaca.com/ea/canada/> , datum náhledu 17.11.2013)

Elections Canada (2011). *Estimation of Voter Turnout by Age Group and Gender at the 2011 Federal General Election* (http://www.elections.ca/res/rec/part/estim/estimation41_e.pdf, datum náhledu 17.11.2013) .

Green Party of Canada (2011). *Smart Economy, Strong Communities, True Democracy- The Green Party Platform 2011* (http://www.greenparty.ca/sites/greenparty.ca/files/GreenPartyCanada_Platform2011_ENG.pdf, datum náhledu 19.12.2013)

Hiltz, R. (2011). *Layton best MP, but Harper best to 'get things done': poll* (www.canada.com/news/Layton+best+Harper+best+things+done+poll/4685426/story.html , datum náhledu 19.7.2015)

Hunter, J. (2011). *Elizabeth May wins first seat for Greens* (<http://www.theglobeandmail.com/news/politics/elizabeth-may-wins-first-seat-for-greens/article578488/> , datum náhledu 25.7.2015)

Liberal Party of Canada (2004). *Liberal Party of Canada 2004 Election Platform- Moving Canada Forward* (http://www.cbc.ca/canadavotes2004/pdfplatforms/Liberal_platform_en.pdf, datum náhledu 8.11.2013).

Liberal Party of Canada (2006). *Liberal Party of Canada 2006 Election Platform* (https://www.poltext.org/sites/poltext.org/files/plateformes/can2006lib_plt_en._14112008_165437.pdf, datum náhledu 22. 7. 2015)

Liberal Party of Canada (2008) *The Green Shift* (https://www.poltext.org/sites/poltext.org/files/plateformes/ca2008lib_plt_eng._05012009_111617.pdf, datum náhledu 23. 7. 2015)

Liberal Party of Canada (2011). *Liberal Party of Canada 2011 Election Platform* (http://cdn.liberal.ca/files/2011/04/liberal_platform_summary.pdf, datum nahladu 19. 11. 2013).

MZV České republiky (2011). *Kanada - vnitropolitická charakteristika* (https://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/severni_amerika/kanada/politika/vnitropoliticka_charakteristika.html, datum nahladu 9. 11. 2013)

New Democratic Party (2011). *Giving Your Family a Break: Practical first Steps, Party Platform 2011*. (<http://xfer.ndp.ca/2011/2011-Platform/NDP-2011-Platform-En.pdf>, datum nahladu 9. 11. 2013)

Parliament of Canada (2011). *General Elections in Ontario*. (<http://www.parl.gc.ca/About/Parliament/FederalRidingsHistory/hfer.aspLanguage=E&Search=Gres&genElection=41&ridProvince=9&submit1=Search>, datum nahladu 19. 12. 2013).

Taber, J. (2011). *Ignatieff resigns after Liberal defeat* (<http://www.theglobeandmail.com/news/politics/ignatieff-resigns-after-liberal-defeat/article578602/>, datum nahladu 24.7.2015)

Silver, R. (2011). *The Liberal Party: What went wrong and where to next?* (<http://www.theglobeandmail.com/news/politics/second-reading/the-liberal-party-what-went-wrong-and-where-to-next/article614112/?page=2>, datum nahladu 22.7.2015)

Tossutti, L. - Kelly, P. (2012) *The harder they fall: How The Liberal Party of Canada Lost It's Electoral Dominance In Canada's Immigrant Communities* (<http://www.cpsa-acsp.ca/papers-2012/KellyTossutti.pdf>, datum nahladu 23.7.2015)

9. Resumé

There are many reasons, why Liberal Party of Canada declined after 41st federal elections. One of these causes, which we can mention is weak position and leadership abilities of the leader of Liberal Party since 2003. The next reason could be uninteresant Party's election platfrom, which is not able to compete with platforms of other parties. But also it could be events which have happened an which had big impact of decline of the Party.

The main aim of this bachelor thesis, which is called „The Causes of the fall of The Liberal Party of Canada in federal elections in 2011“ is the analysis of causes, why this strong and important Party in Canada lost his own position in canadian political system.

I devided my bachelor thesis into 2 parts. In first part I will analyse the causes, why Liberals dominated canadian political system for more than 70 years, I will also describe main ideology and events which could have an impact of gradual decline of party which culminated in federal elections in 2011. In this part I will described Sponsorship Scandal which had a big impact on Liberal Party and after thit scandal Liberals became less responsible for voters. In this part I will mention causes, which mean that Liberal Party was strong in his most succesfull era. This era ended with resignation of Jean Chretien. His successor was a former Chretien's minister of finance Paul Martin. In this part I will also compare Liberal Party Platform' s from 2004, 2006 and 2008 and I would like to find changes in their policy.

In second part I will analyse the 41st federal elections and I will describe the platforms of important political parties in Canada. I will analyse resultes of 41st federal elections and causes, why Liberal Party declined.